

Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maassluis houdende regels omtrent het Activiteitenplan armoede en schulden 2020-2023

1. Inleiding

Voor u ligt het vernieuwde activiteitenplan armoede en schulden 2020-2023. Dit is het vervolg op het Activiteitenplan Armoedebestrijding 2016 tot en met 2019 en het Activiteitenplan Schuldhelpverlening MVS 2016 – 2019. In dit activiteitenplan zijn de activiteiten per gemeente weergegeven die Stroomopwaarts zullen helpen om de armoede- en schuldenproblematiek binnen de MVS-regio aan te pakken. Met de activiteiten binnen dit plan willen wij een verschuiving creëren naar meer preventie aan de voorkant voor de brede doelgroep met innovatieve activiteiten. Hierbij sluiten wij aan bij de persoonlijke situatie van de inwoner.

Het activiteitenplan is de uitwerking vanuit Stroomopwaarts voor het meerjarenbeleidskader voor de periode 2020-2023 en sluit aan bij de Regionale visie armoede en schulden Maassluis, Vlaardingen en Schiedam 2020-2023.

2. Wat is de visie op de aanpak armoede en schulden van de MVS-gemeenten?

Deze visie luidt als volgt:

De MVS-gemeenten willen dat alle inwoners mee kunnen doen in de samenleving. Door de gevolgen van schulden en een laag inkomen te verzachten en te verminderen, zorgen wij ervoor dat deze geen belemmering vormen om te participeren in de samenleving. Juist deze inwoners moeten gestimuleerd worden in het vinden van een (passende) baan. Hierbij is het uitgangspunt: 'Samen sterk voor werk', immers werk moet lonen.

Niet de inkomensregelingen staan centraal, maar de beoordeling in een bredere context welke aanpak de beste kansen biedt om armoede of schulden te voorkomen of op te lossen. En het scheppen van voorwaarden voor een toekomstperspectief waarin men (weer) zo volwaardig mogelijk deelneemt aan de samenleving. Hier zal ook aandacht zijn voor de rol van de overheid als schuldeiser, de toegankelijkheid van de dienstverlening en de andere houding van de overheid in de bejegening van de inwoner. Wij gaan daarbij zo veel mogelijk op zoek naar een passende en duurzame oplossing.

Kinderen die opgroeien in armoede en schulden bieden wij zoveel mogelijk kansen zodat zij volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving en dat de overerving van armoede wordt beperkt. Hierbij is ook aandacht voor laaggeletterdheid voor zowel jong als oud.

Met het vroegtijdig inzetten op de situatie van de inwoner worden ernstige problemen voorkomen. Het is belangrijk om meer in te zetten op preventie om te kunnen realiseren dat er minder nodig is op het verzachten (verstrekken van regelingen) van armoede en het oplossen van schulden. Wij streven er naar om de inwoners met problematische schulden zo goed mogelijk op weg te helpen en willen de voor hen maximaal haalbare financiële zelfredzaamheid bereiken.

Armoede en schulden kunnen alleen bestreden worden door een integrale aanpak in samenwerking met maatschappelijke organisaties.

2.1 Korte terugblik op 2016 tot en met 2019

In de afgelopen vier jaar is er op het gebied van armoede en schulden veel opgestart en gerealiseerd vanuit de gezamenlijke behoefte om de positie van inwoners te versterken.

Ontwikkeling Armoederegelingen 2016-2019

In 2017 zijn er vanuit het Rijk de zogeheten tijdelijke 'Klijnsmagelden' beschikbaar gesteld voor armoede activiteiten. Binnen de MVS-gemeenten is er actief geïnvesteerd in een kindpakket om participatie van kinderen te maximaliseren. Zo kunnen kinderen in leeftijd van 4 tot 18 jaar de keuze maken tussen een sport of cultuur activiteit en is er een uitgebreid aanbod verkrijgbaar via Stichting Leergeld. Kinderen hebben hierdoor recht op bijvoorbeeld een kindpas, schoolspullenpas, fiets en computer of laptop.

In het kader van gezondheid is de inkomensgrens voor de Collectieve Aanvullende Verzekering (hierna: CAV) verhoogd naar 120% van de toepasselijke bijstandsnorm voor de gemeente Maassluis en Schiedam. De regeling in Vlaardingen ging al uit van 120%.

Schulden en preventie maatregelen

Om mensen in armoede en schulden beter te helpen om te gaan met hun situatie en hierin kansen te benutten is er gestart met de inzet van ervaringsdeskundigen. De ervaringsdeskundigen kunnen helpen het taboe rondom armoede en schulden te doorbreken. Zij weten hoe het is om met schaarste om te gaan en wat je kunt doen om eruit te komen.

Daarnaast is er door middel van subsidieverlening ingezet om binnen de 3 gemeenten een netwerk van vrijwilligers in te zetten. Vrijwilligers ondersteunen inwoners bij het op orde krijgen en houden van de financiële administratie om schulden te voorkomen. Zij kunnen ook helpen bij de toeleiding naar schuldhulpverlening en de inwoners te ondersteunen tijdens en na afloop van het formele schuldhulpverleningstraject. Stroomopwaarts heeft in het kader van preventie aanvullende lessen gegeven zoals omgaan met geld, budgetcoaching en budgetadvies.

In de gemeente Maassluis is een convenant opgesteld met de woningbouwvereniging ter voorkoming huisuitzetting. In Vlaardingen werd al met een dergelijk convenant gewerkt. In Schiedam is er gestart met een pilot voorkomen huisuitzetting voor gezinnen met kinderen in samenwerking met Woonplus, WOT Noordrand en WOT Groenord. Deze werkwijze is na gebleken succes vervolgens uitgerold over geheel Schiedam.

Stroomopwaarts en de wijkteams zijn intensiever gaan samenwerken om vroegtijdig de juiste ondersteuning te kunnen bieden aan inwoners met een (financiële) hulpvraag. In ieder wijkteam is nu een schuldhulpverlener actief en wordt dezelfde dienstverlening aangeboden, zoals financiële spreekuren.

De afgelopen jaren zijn er steeds meer inwoners met behoefte aan financiële ondersteuning. Dit heeft er mede toe geleid dat het aantal inwoners, bij wie de inkomsten, goederen en het vermogen onder beschermingsbewind zijn gesteld, fors is toegenomen. Deze toename zorgt voor een grote financiële druk bij de gemeenten, waar het gaat om inwoners die niet draagkrachtig genoeg zijn om de kosten van beschermingsbewind zelf te betalen.

Gemeenten en beschermingsbewindvoerders zoeken naar manieren waarop zij de samenwerking kunnen invullen. Een van de belangrijke uitgangspunten van samenwerking is afspraken te kunnen maken over de kwaliteit van dienstverlening. De invloed van gemeenten op toekenning bewindvoering is er echter nog steeds niet.

Resumé

Er is geïnvesteerd in een groter bereik van kinderen die opgroeien in armoede om te voorkomen dat zij hierdoor niet kunnen meedoen. De maatregelen in kader van gezondheid bieden vooral een oplossing voor ouderen met een kleine portemonnee.

In samenwerking met wijkteams en woningcorporaties is gewerkt aan een actieve voorlichting en ondersteuning om bereik van mensen met schulden te vergroten. Daarbij is ook gebruik gemaakt van ervaringsdeskundigen en vrijwilligers. Het taboe blijft groot en bereik moet nog omhoog.

De toename van het aantal inwoners dat onder beschermingsbewind worden geplaatst leidt tot een financiële druk op gemeenten. Dit kunnen gemeenten nauwelijks beïnvloeden. Om enige grip te krijgen op de kwaliteit van de uitvoering van bewindvoerders is er een convenant gesloten.

Financieel

De uitvoering van het activiteitenplan leidde tot een overschrijding van het budget van bijna 1,2 miljoen (open eindregeling). Deze overschrijding werd veroorzaakt door de hogere uitgaven voor bijzondere bijstand voor beschermingsbewind. Daarnaast door het hogere bereik van de kindregelingen. Deze extra uitgaven werden gedekt door de incidentele middelen.

Het nieuwe activiteitenplan zal een doorvertaling worden van de activiteiten zoals uitgevoerd in afgelopen jaren met aan aantal kaders.

2.2 Wat zijn de kaders waarbinnen het beleid wordt vormgegeven?

De onderstaande kaders zijn gebaseerd op bovengenoemde visie en de voorgaande beleidsnotities en activiteitenplannen.

1. Preventie

Voorkomen van armoede en schulden is beter dan genezen. Preventie is een belangrijke schakel bij het voorkomen van de armoede- en schuldenproblematiek. Nazorg voorkomt dat inwoners terugvallen. Het is belangrijk om meer in te zetten op voorlichting, preventie en vroegsignalering. Er moet sprake zijn van een brede aanpak. We besteden daarbij extra aandacht aan jongeren en gezinnen met opgroeiende kinderen.

In het kader van 'Samen sterk voor werk' wordt er gezocht naar een passende baan om uit de uitkering te stromen. Dit zorgt ervoor dat de inwoner vervolgens weer volledig kan participeren in de samenleving en voorkomt (terugval in) armoede en schulden.

2. Toegankelijkheid

De hulp moet vindbaar en bereikbaar zijn en aansluiten op wat de inwoner weet of kan.

De verschillende regelingen moeten eenvoudig aan te vragen zijn. Het moet voor de inwoners duidelijk zijn waar men gebruik van kan maken en wat de regeling precies inhoudt. De toegang tot de schuld-hulpverlening moet laagdrempelig zijn.

3. Maatwerk

Maatwerk is het zoeken naar passende mogelijkheden. Kijk naar de gehele situatie van de cliënt. De voorzieningen van het armoede- en schuldenbeleid moeten aansluiten bij de persoonlijke situatie van de inwoners. Zowel persoonlijke, sociale, maatschappelijke en economische factoren spelen een rol bij het ontstaan van armoede en schulden. Mensen met geldproblemen bevinden zich in een moeilijke situatie. Armoede leidt tot stress, schaamte en een slechte gezondheid. Het vermogen om de juiste keuzes op lange termijn te maken neemt af naarmate de zorgen en stress groter worden. De opinie is de laatste jaren aan het wijzigen naar “de meeste mensen willen wel, maar kunnen niet”. Landelijk is er veel aandacht voor de ambitie: van wantrouwen naar vertrouwen. Dit vergt een andere houding van de overheid. Wij gaan daarbij uit van een positieve klantbenadering en luisteren naar de inwoner zonder oordeel. De inwoners moeten kunnen rekenen op vertrouwen in zijn of haar mogelijkheden. Mensen met chronische stress gaan meer bij de dag leven, zijn minder goed in staat om doelen en prioriteiten te stellen, emoties te reguleren en strategieën te ontwikkelen voor als het tegenzit. Dit vraagt om hulp- en dienstverlening die daar rekening mee houdt (stress-sensitieve dienstverlening). Dit betekent een positieve bejegening en vertrouwen waarbij er zonder oordeel geluisterd wordt naar de cliënt. Hierbij zal ook aandacht zijn voor de laaggeletterdheid in de regio.

Het kluwen van oorzaken maakt de aanpak van armoede en schulden er niet makkelijker op. Het is niet mogelijk het vraagstuk met één beleidsmaatregel, één partij in één keer op te lossen¹.

4. Samenwerking Sociaal Domein

Zowel armoede als schulden kunnen alleen bestreden en voorkomen worden door een integrale aanpak en samenwerking in het sociaal domein met en tussen maatschappelijke organisaties op het gebied van zorg, jeugd, onderwijs en de ontwikkelingen binnen de wijk. Zorg voor een integrale aanpak tussen de verschillende domeinen. Door een goede samenwerking tussen deze organisaties worden de inwoners ondersteund in het maken van de juiste keuzes.

De samenwerking met de andere beleidsterreinen binnen het Sociaal Domein maar ook binnen de gemeenten, willen we steeds verder intensiveren. Voorzieningen ter ondersteuning van mensen met een laag inkomen kunnen waar mogelijk steeds meer met elkaar worden verbonden. Juist die integraliteit en verbinding is belangrijk om de inwoner op de juiste wijze te kunnen ondersteunen. Het doel is om uiteindelijk een efficiënt en effectief pakket aan voorzieningen binnen het Sociaal Domein aan te bieden aan de mensen die het daadwerkelijk nodig hebben. Dit kan leiden tot lokale voorzieningen die eveneens een bijdrage leveren aan de doelstellingen zoals benoemd in deze regionale visie.

5. Financieel kader

In de regionale visie wordt een gezamenlijke opgave gesignaleerd in het kader van preventie. Het uitgangspunt van deze regionale visie zijn de huidige financiële kaders uit de programma begroting van de gemeente. Afgelopen jaren zijn er overschrijdingen geweest op de individuele verstrekkingen en zullen beleidskeuzes gemaakt moeten worden als het financieel kader niet wordt aangepast.

2.3 Wat zijn de beleidsdoelstellingen?

Om de regionale visie armoede en schulden te kunnen realiseren zijn er binnen de vastgestelde kaders beleidsdoelstellingen² opgesteld. Vanuit Stroomopwaarts worden er per beleidsdoelstelling activiteiten ingezet om deze te realiseren en een bijdrage te leveren aan de ambitie.

1. **Verstevigen van preventie, vroegsignalering en nazorg.**
2. **Activerend armoede en schuldenbeleid, met extra aandacht voor kinderen en jongeren.**
3. **Laagdrempelige en vindbare voorzieningen en dienstverlening.**

Uitgangspunten bij de beleidsdoelstellingen

Werk

Het uitgangspunt blijft: ‘werk is de beste vorm van preventie’. In het kader van ‘Samen Sterk voor werk’ wordt er gezocht naar betaald werk om uit de uitkering te stromen. De jobcoach MVS houdt na uitstroom proactief contact met de cliënt en diens werkgever, ter voorkoming van voortijdige uitval. Verder is Stroomopwaarts in gesprek met Schouder Eronder voor een innovatieve aanpak gericht op jongeren, werk en schulden.

Parttime werk

1) Movisie, Notitie armoede in Vlaardingen, Utrecht april 2019

2) Regionale Visie armoede en Schulden MVS 2020-2023

Parttime werk is een eerste opstap om cliënten te ondersteunen om (weer) financieel zelfredzaam te worden. Medio 2019 is er gestart met het instrument Surplus. Met dit instrument worden de verrekeningen van inkomsten achter de schermen geregeld en heeft de cliënt minder administratieve druk om de loonstrook aan te leveren. Hiermee worden huidige belemmeringen weggenomen.

Uitstroompremie

Tot slot wordt er proactief gewerkt aan het ontwikkelen van een uitstroompremie voor parttimers die fulltime aan het werk gaan. De premie is er in eerste instantie op gericht om parttime werk ook interessant te maken. Daarnaast zorgt de premie ervoor dat cliënten niet met een schuld de uitkering verlaten vanwege bijvoorbeeld verrekeningen van inkomsten die achteraf nog plaats moeten vinden.

3. Welke activiteiten worden er ingezet?

Gezien de ontwikkelingen in onze regio³ en de ambities vraagt de aanpak van de armoede en schuldenproblematiek een intensivering en daarmee extra inzet van middelen. Voorzetting van de activiteiten van afgelopen jaren leidt al tot een overschrijding vooral door toename gebruik kindregelingen en de bewindvoeringskosten. Er is daarom gezocht naar nieuwe (innovatieve) activiteiten die bijdragen aan de realisatie van de vernieuwde visie.

Het aanpakken van armoede raakt vele beleidsterreinen en maakt vaak een geïntegreerd onderdeel uit van een bredere aanpak. Door de raakvlakken met verschillende beleidsterreinen en de bredere aanpak is het niet mogelijk het rendement per investering direct te koppelen aan de realisatie aanpak van armoede en schulden.

Met het samengestelde pakket wordt de huidige basis dienstverlening gecontinueerd en aangevuld met preventieactiviteiten gericht op een brede doelgroep. Dit betreft een pakket aan maatregelen met (preventieve) elementen voor zowel jong als oud. Met dit pakket kan Stroomopwaarts een bijdrage leveren aan de realisatie van de visie.

Het basispakket: regelingen + preventie brede doelgroep

Dit pakket aan maatregelen betreft handhaven huidige uitvoering met extra inzet op preventie

De focus ligt op activiteiten in het kader van preventie. Voor dit pakket is een aanvullende investering nodig. Binnen de uitvoering van dit pakket worden de landelijke ontwikkelingen en vernieuwingen op het gebied van armoede en schulden gevolgd. Ook wordt er waar mogelijk tussentijds gekeken naar de effectiviteit. Binnen de aanpak is ruimte om vernieuwingen in te voeren. De kosten voor het basispakket zijn uitgewerkt in bijlage 1.

3.1 Waaruit bestaat het basispakket?

Verstrekkings:

- Individuele verstrekkingen (bijzondere bijstand);
- Individuele inkomensvoetings (IIT)
- Stichting Leergeld (participatie kinderen)
- Jeugdfonds Sport en Cultuur (participatie kinderen)
- Collectieve aanvullende verzekering (CAV)

Preventie

- Budgettrainingen (formatie preventiemedewerker)
- Voorlichting communicatie, intranet, website en bewustwordingscampagne
- Voorlichting werkgevers
- Integrale aanpak budget-/werkconsulenten
- Budgetbeheer light

Financiële ondersteuning

- Bijzondere bijstand bewindvoering en budgetbeheer
- Schuldhulpverlening
- Sociale incasso
- Sociale kredieten en saneringskredieten

3.2 Waaruit bestaat het aanvullende pakket met innovatieve activiteiten in het kader van preventie?

1. **Verstevigen van preventie, vroegsignalering en nazorg (kosten investering MVS 2020 € 384.377).**

3) Inzicht in armoede 2019, rapport Kenniscentrum MVS

1. Inzet schuldhulpverlening in de wijkteams inclusief preventie op scholen, taken preventie-medewerkers in de wijk (verschuiving van taken van de preventie-medewerkers naar de wijk 1,5 FTE);
 2. Startpunt geldzaken (online geldplannen om huishoudens te helpen om de eigen geldzaken in balans te krijgen);
 3. Lift Je Leven Maassluis (in de gemeenten Schiedam en Vlaardingen wordt dit al uitgevoerd door een andere uitvoerder);
 4. Voorkomen uithuiszetting (geen extra budget noodzakelijk);
 5. Nazorg en trajectbegeleiding met inzet van 1 FTE.
2. **Activerend armoede en schuldenbeleid, met extra aandacht voor kinderen en jongeren (kosten investering MVS 2020 € 126.145).**
1. MoneyFit (jongerenportal Schuldhulpmaatje);
 2. MoneyWays (geldlessen voortgezet onderwijs door peer educators);
 3. Maatwerk aanpak jongeren 1 FTE (maatwerkbegeleiding om schulden op te lossen, en school-/ werkuitval tegen te gaan).
3. **Laagdrempelige en vindbare voorzieningen en dienstverlening (kosten investering MVS 2020 € 139.060).**
1. Inzet Mesis, betreft het systeem en FTE (screeningsinstrument om op de juiste wijze hulp te bieden voor het tegengaan/oplossen van schulden);
 2. Ervaringsdeskundige 1 FTE;
 3. Voorlichting werkgevers (geen extra budget noodzakelijk);
 4. Toegankelijkheid vergoten (Stroomopwaarts participeert in de regionale onderzoeksopdracht van de gemeenten naar de mogelijkheden om de uitvoering efficiënter en effectiever binnen het sociaal domein vorm te geven).

De kosten per activiteit (per gemeente) en beleidsdoelstelling zijn uitgewerkt in bijlage 1.

Gewenst effect

Met dit pakket aan maatregelen wil Stroomopwaarts een bijdrage leveren aan de ambitie uit de visie, minder mensen in armoede in 2023. We willen bereiken dat er minder kinderen opgroeien in armoede, dat inwoners vroegtijdig worden bereikt en dat minder jongeren in de schulden komen. Daarnaast willen we de gezondheidsverschillen tussen de inwoners verkleinen. Voor het doorbreken van de vicieuze cirkel van armoede is meer nodig dan een aantal maatregelen vanuit de Participatiewet en inkomensvoorzieningen. Voor de mensen die niet uit de armoede raken is het belangrijk om in te zetten op het verzachten van de gevolgen van een leven in armoede.

3.3 Wat zijn de verschillen in het pakket voor de MVS-gemeenten?

Voor de gemeente Maassluis en Vlaardingen is er geen verschil in het basispakket. Voor Schiedam worden er geen versoeringen doorgevoerd in het basispakket in de jaren 2020 en 2021. Het aanvullende pakket zal voor de MVS-gemeenten gelijk zijn. Wel zijn er binnen het aanvullende pakket versoeringen doorgevoerd om binnen het financiële kader te kunnen blijven. Dit is in alle drie de gemeenten gelijk. In eerste instantie is uitgegaan van meer inzet van formatie in de wijkteams, de maatwerk aanpak jongeren, de ervaringsdeskundige en de nazorg en trajectbegeleiding. Gezien het financiële kader is geschoven met formatie, hierbij valt een groter deel van de formatie voor rekening van Stroomopwaarts. Voor de nazorg en trajectbegeleiding was in eerste instantie uitgegaan van 3 FTE, de maatwerk aanpak jongeren 2 FTE en de ervaringsdeskundige ook 2 FTE. Deze onderdelen zijn teruggebracht naar een minimale inzet van 1 FTE per onderdeel.

Maassluis Basispakket

In Maassluis zal het basispakket op drie onderdelen wijzigen. Om de verschuiving naar preventie aan de voorkant te kunnen realiseren zijn er een aantal onderdelen binnen het basispakket waar een versoering plaatsvindt.

1. De vrijwilligerspremie wordt niet meer uitgevoerd. Van de bijstandsgerechtigden die vrijwilligerswerk hebben verricht, stroomt in vergelijking met de gemiddelde bijstandsgerechtigden slechts een klein deel door naar betaald werk. Onder de vrijwilligers zijn relatief veel 50-plussers. Vrijwilligerswerk is dus een bijdrage aan de maatschappij voor bijstandsgerechtigden met een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt, maar meestal geen opstap naar betaald werk⁴.

4) Kenniscentrum MVS: Inzicht in armoede 2019

2. De kindertoeslag wordt afgeschaft bij de Individuele Inkomenstoeslag (IIT). Versobering van de deze regeling is mogelijk, omdat er bewust gekozen is voor een andere vorm van armoedebeleid⁵. Tegenover het versoberen van de IIT door afschaffing kindertoeslag staat namelijk de voortzetting van de kindregelingen. De kindregelingen zijn verstrekkingen in natura die gericht zijn op de participatie van kinderen. Deze inzet is afgelopen jaren heel effectief gebleken. Het biedt een garantie dat de kindregelingen ook rechtsreeks terecht komen bij de kinderen.
3. We passen het bedrag op de kindpas via Stichting Leergeld aan van € 100,00 naar € 75,00 om binnen het financiële kader te kunnen blijven. Met de kindpas kunnen kinderen kleding, schoenen, boeken etc. kopen. Met deze kindpas kunnen de kinderen zelf in de winkel hun aankopen doen.

Vlaardingen

Basispakket

In Vlaardingen zal het basispakket op drie onderdelen wijzigen. Om de verschuiving naar preventie aan de voorkant te kunnen realiseren zijn er een aantal onderdelen binnen het basispakket waar een versobering plaatsvindt.

1. De vrijwilligerspremie wordt niet meer uitgevoerd. Van de bijstandsgerechtigden die vrijwilligerswerk hebben verricht, stroomt in vergelijking met de gemiddelde bijstandsgerechtigden slechts een klein deel door naar betaald werk. Onder de vrijwilligers zijn relatief veel 50-plussers. Vrijwilligerswerk is dus een bijdrage aan de maatschappij voor bijstandsgerechtigden met een wat grotere afstand tot de arbeidsmarkt, maar meestal geen opstap naar betaald werk⁶.
2. De kindertoeslag wordt afgeschaft bij de Individuele Inkomenstoeslag (IIT). Versobering van de deze regeling is mogelijk, omdat er bewust gekozen is voor een andere vorm van armoedebeleid⁷. Tegenover het versoberen van de IIT door afschaffing kindertoeslag staat namelijk de voortzetting van de kindregelingen. De kindregelingen zijn verstrekkingen in natura die gericht zijn op de participatie van kinderen. Deze inzet is afgelopen jaren heel effectief gebleken. Het biedt een garantie dat de kindregelingen ook rechtsreeks terecht komen bij de kinderen.
3. We passen het bedrag op de kindpas via Stichting Leergeld aan van € 100,00 naar € 75,00 om binnen het financiële kader te kunnen blijven. Met de kindpas kunnen kinderen kleding, schoenen, boeken etc. kopen. Met deze kindpas kunnen de kinderen zelf in de winkel hun aankopen doen.

Begroting

Voor Vlaardingen is de begroting voor het activiteitenplan niet structureel opgenomen in de begroting van de gemeente Vlaardingen. Er is voor het jaar 2020 budget beschikbaar gesteld, dit geldt niet voor de overige drie jaren. Dit betreft een risico.

Risico

Doordat er geen middelen zijn vrijgespeeld loopt de gemeente Vlaardingen het risico dat ze de ambitie die de gemeente Vlaardingen voor zichzelf heeft geformuleerd in de Regionale Visie armoede en schulden 2020-2023 niet gaat halen.

Schiedam

Voor de gemeente Schiedam worden in er in het basispakket geen versoberingen doorgevoerd. De vrijwilligerspremie, de kindertoeslag van de IIT en de kindpas blijven hetzelfde voor de jaren 2020 en 2021. Eerst moet de effectiviteit van de preventiemaatregelen vaststaan. Door een externe partij wordt in samenwerking met het Kenniscentrum MVS gekeken naar de beoogde indicatoren, door deze te laten controleren en zo nodig aan te vullen. De effecten van de maatregelen worden getoetst door zowel de externe partij als het Kenniscentrum MVS of door de externe partij i.s.m. het Kenniscentrum MVS.

Risico

Het op dit moment niet doorvoeren van de versoberingen leidt tot hogere uitvoeringskosten en communicatiekosten.

5) ECLI:NL:CRVB:2018:3296

6) Kenniscentrum MVS: Inzicht in armoede 2019

7) ECLI:NL:CRVB:2018:3296

3.4 Financieel kader pakket 2020-2023

Onderstaande tabellen geven voor de komende jaren de kosten van de inzet van Stroomopwaarts per gemeente weer. Dit betreffen de kosten van het basispakket en het aanvullende pakket.

Maassluis	2020	2021	2022	2023
Armoedevoorziening	€ 527.007	€ 470.522	€ 470.522	€ 470.522
Kindregelingen	€ 341.320	€ 271.782	€ 271.782	€ 271.782
bewindvoering	€ 247.601	€ 241.904	€ 238.004	€ 233.755
Preventie	€ 16.780	€ 16.701	€ 16.701	€ 16.701
inzet schuldhulpverlening	€ 52.959	€ 52.557	€ 52.557	€ 52.557
Maatwerk Sociale kredieten	€ 8.990	€ 8.990	€ 8.990	€ 8.990
Totaal	€ 1.194.657	€ 1.062.456	€ 1.058.556	€ 1.054.307

Vlaardingen	2020	2021	2022	2023
Armoedevoorziening	€ 1.386.390	€ 1.325.084	€ 1.325.085	€ 1.325.086
Kindregelingen	€ 761.229	€ 630.730	€ 630.730	€ 630.730
Bewindvoering	€ 956.801	€ 957.288	€ 961.225	€ 963.349
Preventie	€ 31.466	€ 31.274	€ 31.274	€ 31.274
Formatie	€ 239.392	€ 238.423	€ 238.423	€ 238.423
Maatwerk Sociale kredieten	€ 47.165	€ 47.165	€ 47.165	€ 47.165
Totaal	€ 3.422.444	€ 3.229.964	€ 3.233.902	€ 3.236.027

Schiedam	2020	2021	2022	2023
Armoedevoorziening	€ 1.350.823	€ 1.350.823	€ 1.350.823	€ 1.350.823
Kindregelingen	€ 653.792	€ 653.792	€ 653.792	€ 653.792
Bewindvoering	€ 720.994	€ 710.420	€ 704.594	€ 697.402
Preventie	€ 36.626	€ 36.402	€ 36.402	€ 36.402
Formatie	€ 272.359	€ 271.230	€ 271.230	€ 271.230
Maatwerk sociale kredieten	€ 24.592	€ 24.592	€ 24.592	€ 24.592
Maatwerk peuterspelzaal	€ 11.700	€ 11.700	€ 11.700	€ 11.700
Maatwerk extra inzet	€ 29.700	€ 29.700	€ 29.700	€ 29.700
Totaal	€ 3.100.585	€ 3.088.659	€ 3.082.833	€ 3.075.641

De maatwerk extra inzet in Schiedam betreft de extra uitvoeringskosten inclusief overhead en de extra communicatiekosten verband houdend met het voorlopig niet doorvoeren van de versoberingen op de vrijwilligerspremie, de IIT en de kindpas.

In onderstaande tabel is de eenmalige investering aangegeven die verband houdt met de overgangstermijn in Maassluis en Vlaardingen met betrekking tot de versobering van het basispakket. Hierbij is uitgegaan van een maximale doorlooptijd in 2020 van 9 maanden. Deze eenmalige investering is verwerkt in bovenstaande tabel. Deze kosten komen hier dus niet bij.

2020	Maassluis	Vlaardingen	Schiedam	Totaal
eenmalige investering	€ 126.023	€ 191.805		€ 317.828

Vanaf 2021 zullen jaarlijks de budgetten worden geïndexeerd voor de compensatie van de prijsstijgingen van o.a. premie CAV, kosten gezondheidszorg, etc.

Risico's

Het bereik van de regelingen is gebaseerd op het bereik van 2019. Er is een risico dat we een groter bereik realiseren. De ambitie was een groter bereik van de kindregelingen, deze ambitie is afgevlakt. We gaan aan de ene kant versoberen, maar er wordt ook geïnvesteerd in meer preventie. Ook dit kan leiden tot een hoger bereik.

SUN Noodhulpbureau

In het laatste kwartaal van 2019 is er gestart met de voorbereidingsfase voor de oprichting van een SUNN Noodhulpbureau in de regio voor 2020. Aan het eind van deze voorbereidingsfase volgt er een definitief keuzemoment voor de oprichting van dit noodhulpbureau. Een Noodhulpbureau geeft geld als inwoners in acute financiële nood verkeren of schiet dit geld voor als een voorliggende voorziening niet tijdig kan worden aangesproken, waarna dit wordt verrekend met de voorliggende voorziening.

4. Hoe gaan we dit implementeren en vervolgens meten?

Implementatie

Er zijn een aantal nieuwe activiteiten. Na besluitvorming zal minimaal 3 maanden nodig zijn om de betreffende activiteit te implementeren. Dit zal gefaseerd gebeuren. Bij de implementatie zal aandacht zijn voor communicatie naar de inwoners van de MVS-gemeenten.

Overgangstermijn

Gezien het feit dat er ook een aantal regelingen worden versoberd is een overgangstermijn voor de inwoners noodzakelijk. Afbouw zal gefaseerd plaatsvinden, hiervoor geldt een overgangstermijn. Hierbij zal aandacht zijn voor de communicatie zowel intern als extern. Bij het stoppen met de vrijwilligerspremie dient de 'Nadere regel vrijwilligerswerk' ingetrokken te worden. De IIT wordt bij verordening

van de gemeenteraad geregeld. Via een apart raadsvoorstel zal er een besluit op de wijziging worden gevraagd.

Prestatie-indicatoren

Met deze inzet kunnen er een aantal prestatie-indicatoren gemeten worden. Uitgangspunt voor het vaststellen hiervan zijn de cijfers uit het rapport Inzicht in armoede 2019 van het Kenniscentrum MVS. Deze kpi's zullen onderdeel gaan uitmaken van de begroting SOW.

Beleidsdoelstelling	Prestatie-indicator	norm 2018	ambitie 2020	ambitie 2023
1. Verstevenigen van preventie, vroegsignalering en nazorg	- Bereik schuldenproblematiek adviesgesprekken, coaching, budgettraining (basis 2018 gestart met wijkteams integraal)	norm ⁸	25%	35%
2. Activerend armoede en schuldenbeleid met extra aandacht voor kinderen en jongeren	- Een hoger bereik van de kindregelingen - Percentage succesvolle trajecten maatwerk aanpak jongeren - Percentage succesvol afgeronde schuldberegelingen (incl. WSNP)	34% ⁹ - 66% ¹⁰	39% norm 60%	44% 25% 65%
3. Laagdrempelige en vindbare voorzieningen en dienstverlening	- Minder uitval bij schuldhulpverlening	47% ¹¹	42%	40%

In het kader van werk is de beste vorm van zorg verwijzen we op het gebied van armoede naar de kpi's in de begroting SOW 2020. Verder zal vanaf 2020 in de bestuursrapportages aandacht zijn voor het bevorderen van parttime werk en het instrument Surplus.

5. Met welke toekomstige ontwikkelingen moet rekening worden gehouden?

Naast de hierboven beschreven aanpak zijn er ook nog een aantal zaken waar (wellicht) extra budget voor noodzakelijk is. Op een aantal onderdelen gaat dit om wettelijke verplichtingen buiten de invloedssfeer van Stroomopwaarts.

5.1 Wetswijziging gemeentelijke schuldhulpverlening en systeemkosten

De aankomende wetswijziging maakt het mogelijk dat gemeenten na het ontvangen van twee of meer signalen van betalingsachterstanden op vaste lasten zelf contact opnemen met schuldenaars. Verwacht wordt dat de wetswijziging medio 2020 zal ingaan. Onder de huidige wet kunnen schuldenaars zich alleen zelf melden.

De voorgestelde wijzigingen m.b.t. de uitwisseling van persoonsgegevens moeten het aanbod mogelijk maken. Het gaat om:

1. De gegevensuitwisseling met als doel vroegsignalering van schulden;
2. De gegevensuitwisseling voor het besluit over toegang en het plan van aanpak voor schuldhulpverlening.

De wijzigingen hebben gevolgen voor de wijze waarop de schuldhulpverlening wordt uitgevoerd. Landelijk wordt gewerkt aan een impactanalyse voor de uitvoering en de werkprocessen. Verwachting is dat dit eind 2019/begin 2020 gereed zal zijn.

Om een beeld te schetsen van de gevolgen van deze wetswijziging is er vanuit een Stroomopwaarts een aanname gedaan. Wanneer er meer bekend is over de aankomende wetswijziging kan deze aanname bijgesteld worden.

Verwachting aanvullende kosten

	Maassluis	Vlaardingingen	Schiedam	Totaal
2020	€ 39.221	€ 90.884	€ 106.031	€ 236.136
2021	€ 34.199	€ 78.612	€ 91.715	€ 204.526
2022	€ 34.199	€ 78.612	€ 91.715	€ 204.526
2023	€ 34.199	€ 78.612	€ 91.715	€ 204.526

8) Begroting SOW 2020, definitie verder ontwikkelen n.a.v. de Regionale visie armoede en schulden 2020-2023

9) Jaarrapportage Jeugdfonds Sport en Cultuur 2018 gewogen gemiddeld bereik MVS

10) Jaarrekening SOW 2018 (inclusief WSNP ingaande 2019 exclusief WSNP)

11) Kenniscentrum MVS: Inzicht in armoede 2019

5.2 Individuele studietoelage

In artikel 36b van de Participatiewet is de individuele studietoelage neergelegd, in de vorm van bijzondere bijstand. De individuele studietoelage is er om onderwijsvolgende jongeren met een beperking vanaf 18 jaar financieel een steuntje in de rug te geven omdat zij niet in staat zijn om naast hun studie-financiering bij te verdienen.

Onlangs heeft de Tweede Kamer unaniem een motie aangenomen dat de individuele studietoelage landelijk eenzelfde hoogte krijgt en dat er onderzocht moet worden of de verstrekking niet beter ondergebracht kan worden bij DUO. Op deze manier worden studenten met een arbeidsbeperking voortaan in iedere gemeente gelijk behandeld. Het onderzoek is afgerond. De studenten moeten gemiddeld € 300,00 per maand gaan ontvangen. Er is besloten de individuele studietoelage niet te beleggen bij DUO maar bij de gemeente. Waarschijnlijk wordt hier geen extra budget vanuit het Rijk voor beschikbaar gesteld. Er is namelijk sprake van een onderbesteding van het budget. Via een separaat voorstel wordt de verhoging van de individuele studietoelage nader uitgewerkt.

Bruto of netto

In dit voorstel wordt ook meegenomen dat de cliënten de bedragen netto ontvangen, maar dat de individuele studietoelage (nu nog) belast¹² is. Of dit zo blijft is nog niet bekend. Indien het bedrag belast is betekent dit dat er nog een opslag bovenop komt, net zoals bij de periodieke uitkeringen. Het percentage belasting is nu meegenomen in de onderstaande indicatie van de kosten voor MVS. Uitgaande van 50 aanvragen zal voornamelijk geen sprake zijn van een verhoging van de uitvoeringskosten.

Verwachting aanvullende kosten

	Maassluis		Vlaardingen		Schiedam		Totaal
	bedrag	aantal	bedrag	aantal	bedrag	aantal	
2021	€ 45.717	8	€ 109.020	19	€ 129.392	23	€ 284.128,52
2022	€ 45.717	8	€ 109.020	19	€ 129.392	23	€ 284.128,52
2023	€ 45.717	8	€ 109.020	19	€ 129.392	23	€ 284.128,52

Besluitvorming hierover wordt separaat voorgelegd. De middelen worden meegenomen in de kaderbrief.

5.3 Bijzondere bijstand voor bewindvoering

Landelijke trend

Het aantal mensen dat onder beschermingsbewind staat neemt nog steeds toe, maar de groei neemt wel af¹³. Aan de hand van deze trend is een schatting gemaakt van de toename van het aantal mensen onder bewind voor de komende jaren. De verder verwachte besparing door de inzet van budget beheer licht is hierin meegenomen.

Verwachte besparing

Op basis van de ingezette preventie maatregelen uit het Schuldenoffensief verwachten we ingaande 2020 een daling van het aantal aanvragen beschermingsbewind van 5%. Voor de berekening is uitgegaan van een verwacht aantal aanvragen van 200, dus een daling van 10 aanvragen per jaar. De verwachte besparing op basis van het intensief toepassen van het Adviesrecht is nog niet aan de orde, aangezien de wetwijziging nog steeds niet is doorgevoerd. Hierdoor is het niet mogelijk om actief gebruik te maken van het adviesrecht. Het wetsvoorstel wordt naar verwachting in de tweede helft van 2019 bij de Tweede Kamer ingediend. Wat de uiteindelijke ingangsdatum van de wet gaat worden en hoe deze er precies uit gaat zien is nog niet bekend.

5.4 Kosten zwemregeling kindpakket

Via het Fonds Schiedam Vlaardingen (hierna: Fonds SV) wordt de zwemregeling diploma A aangeboden. Voor kinderen vanaf 6 jaar wordt de standaard vergoeding € 225,00 verdubbeld tot € 450,00 door het Fonds SV. Dit is met diploma A garantie als het kind 80% of meer aanwezig is. In de begroting is geen rekening houden met het feit dat deze regeling niet gecontinueerd wordt. Jaarlijks wordt medio december duidelijk of het Fonds SV deze regeling zal continueren. De verwachting is dat de regeling gecontinueerd zal worden, echter bestaat hier wel altijd een risico. Deze regeling is een groot succes binnen het kindpakket. Wanneer door het Fonds niet gecontinueerd wordt zullen deze kosten als 'extra' aan het pakket worden toegevoegd.

Zwemregeling	2020	2021	2022	2023
Maassluis	€ 24.705	€ 24.705	€ 24.705	€ 24.705
Vlaardingen	€ 38.250	€ 38.250	€ 38.250	€ 38.250
Schiedam	€ 47.925	€ 47.925	€ 47.925	€ 47.925

12) Rekenregels en handleiding loonheffingen over bijstandsuitkeringen 2019

13) Aantal meerderjarigen onder beschermingsbewind door de directeur BPBI

Totaal	€ 110.880	€ 110.880	€ 110.880	€ 110.880
--------	-----------	-----------	-----------	-----------

6. Welke vrijwilligersinzet draagt bij aan de dienstverlening?

In het kader van preventie wordt nu ook samengewerkt met vrijwilligersorganisaties. Deze inzet willen we continueren. Dit is belangrijk om te voorkomen dat mensen in problematische schuldsituaties terecht komen. Als blijkt dat inwoners al problematische schulden hebben, kunnen de vrijwilligers helpen bij het invullen van het aanmeldingsformulier en de aanvraag schuldhulpverlening. Vrijwilligers ondersteunen burgers bij het op orde krijgen en houden van de financiële administratie en bij de aanvraag van het traject schuldhulpverlening.

De MVS gemeenten vertrekken subsidie aan:

- Preventienetwerk Schiedam;
- Stichting BOOM Maassluis;
- Humanitas Thuisadministratie Maassluis, Vlaardingen en Schiedam;
- Schuldhulpmaatje Vlaardingen.

Stroomopwaarts is hier inhoudelijk bij betrokken.

Bijlage 1: uitwerking kosten basis + aanvullende activiteiten Maassluis

Maassluis	2020	2021	2022	2023
Pakket 1				
Verstrekkings	€ 123.231	€ 123.231	€ 123.231	€ 123.231
IIT	€ 157.413	€ 114.020	€ 114.020	€ 114.020
Vrijwilligerspremie	€ 13.092	€ 0	€ 0	€ 0
Terugvoering	€ -42.960	€ -42.960	€ -42.960	€ -42.960
Leergeld	€ 227.289	€ 157.851	€ 157.851	€ 157.851
JSF/JCF	€ 113.931	€ 113.931	€ 113.931	€ 113.931
CAV	€ 276.231	€ 276.231	€ 276.231	€ 276.231
Bewindvoering	€ 247.601	€ 241.904	€ 238.004	€ 233.755
Sociale kredieten	€ 8.990	€ 8.990	€ 8.990	€ 8.990
Subtotaal pakket 1	€ 1.124.918	€ 993.198	€ 989.298	€ 985.049
1. Versteven van preventie, vroegsignalering en nazorg				
Schuldhelpverlening in de Wijkteam	€ 12.311	€ 12.311	€ 12.311	€ 12.311
Startpunt geldzaken	€ 722	€ 642	€ 642	€ 642
lift je leven	€ 3.752	€ 3.752	€ 3.752	€ 3.752
Intensievere traject begeleiding en nazorg	€ 10.362	€ 10.362	€ 10.362	€ 10.362
Subtotaal	€ 27.147	€ 27.068	€ 27.068	€ 27.068
2. Activerend armoede en schuldenbeleid, met extra aandacht voor kinderen en jongeren.				
moneyfit	€ 4.818	€ 4.818	€ 4.818	€ 4.818
moneyways	€ 5.079	€ 5.079	€ 5.079	€ 5.079
Maatwerk jongeren	€ 10.362	€ 10.362	€ 10.362	€ 10.362
Subtotaal	€ 20.259	€ 20.259	€ 20.259	€ 20.259
3. Laagdrempelige en vindbare voorzieningen en dienstverlening.				
Ervaaringsdeskundige	€ 9.562	€ 9.161	€ 9.161	€ 9.161
Mesis systeem	€ 2.409	€ 2.409	€ 2.409	€ 2.409
Mesis formatie	€ 10.362	€ 10.362	€ 10.362	€ 10.362
Subtotaal	€ 22.333	€ 21.932	€ 21.932	€ 21.932
Totaal	€ 1.194.657	€ 1.062.456	€ 1.058.556	€ 1.054.307

Vlaardingen

Vlaardingen	2020	2021	2022	2023
Pakket 1				
Verstrekkings	€ 518.625	€ 518.625	€ 518.625	€ 518.625
IIT	€ 363.749	€ 320.069	€ 320.069	€ 320.069
Vrijwilligerspremie	€ 17.625	€ 0	€ 0	€ 0
Terugvoering	€ -1.260.000	€ -1.260.000	€ -1.260.000	€ -1.260.000
Leergeld	€ 515.144	€ 384.645	€ 384.645	€ 384.645
JSF/JCF	€ 246.085	€ 246.085	€ 246.085	€ 246.085
CAV	€ 570.655	€ 570.655	€ 570.655	€ 570.655
Bewindvoering	€ 956.801	€ 957.288	€ 961.225	€ 963.349
Sociale kredieten	€ 47.165	€ 47.165	€ 47.165	€ 47.165
peuterspelzaal	€ 41.736	€ 41.736	€ 41.736	€ 41.736
Subtotaal pakket 1	€ 3.151.585	€ 2.960.268	€ 2.964.205	€ 2.966.329
1. Versteven van preventie, vroegsignalering en nazorg				
Schuldhelpverlening in de Wijkteam	€ 141.215	€ 141.215	€ 141.215	€ 141.215
Startpunt geldzaken	€ 1.744	€ 1.552	€ 1.552	€ 1.552
Intensievere traject begeleiding en nazorg	€ 25.027	€ 25.027	€ 25.027	€ 25.027
Subtotaal	€ 167.986	€ 167.794	€ 167.794	€ 167.794
2. Activerend armoede en schuldenbeleid, met extra aandacht voor kinderen en jongeren.				
moneyfit	€ 11.637	€ 11.637	€ 11.637	€ 11.637
moneyways	€ 12.267	€ 12.267	€ 12.267	€ 12.267
Maatwerk jongeren	€ 25.027	€ 25.027	€ 25.027	€ 25.027
Subtotaal	€ 48.932	€ 48.932	€ 48.932	€ 48.932
3. Laagdrempelige en vindbare voorzieningen en dienstverlening.				
Ervaaringsdeskundige	€ 23.096	€ 22.126	€ 22.126	€ 22.126
Mesis systeem	€ 5.819	€ 5.819	€ 5.819	€ 5.819
Mesis formatie	€ 25.027	€ 25.027	€ 25.027	€ 25.027
Subtotaal	€ 53.941	€ 52.972	€ 52.972	€ 52.972
Totaal	€ 3.422.444	€ 3.229.965	€ 3.233.902	€ 3.236.026

Schiedam

Schiedam	2020	2021	2022	2023
Pakket 1				
Verstrekkings	€ 421.773	€ 421.773	€ 421.773	€ 421.773
IIT	€ 378.135	€ 378.135	€ 378.135	€ 378.135
Vrijwilligerspremie	€ 33.750	€ 33.750	€ 33.750	€ 33.750
Terugvoering	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
Leergeld	€ 363.757	€ 363.757	€ 363.757	€ 363.757
JSF/JCF	€ 290.035	€ 290.035	€ 290.035	€ 290.035
CAV	€ 564.871	€ 564.871	€ 564.871	€ 564.871
Bewindvoering	€ 720.994	€ 710.420	€ 704.594	€ 697.402
Sociale kredieten	€ 24.592	€ 24.592	€ 24.592	€ 24.592
peuterspelzaal	€ 63.994	€ 63.994	€ 63.994	€ 63.994
Subtotaal pakket 1	€ 2.761.901	€ 2.751.327	€ 2.745.501	€ 2.738.309
1. Versteven van preventie, vroegsignalering en nazorg				
Schuldhelpverlening in de Wijkteam	€ 158.084	€ 158.084	€ 158.084	€ 158.084
Startpunt geldzaken	€ 2.029	€ 1.806	€ 1.806	€ 1.806
Intensievere traject begeleiding en nazorg	€ 29.131	€ 29.131	€ 29.131	€ 29.131
Subtotaal	€ 189.244	€ 189.021	€ 189.021	€ 189.021
2. Activerend armoede en schuldenbeleid, met extra aandacht voor kinderen en jongeren.				
moneyfit	€ 13.545	€ 13.545	€ 13.545	€ 13.545
moneyways	€ 14.279	€ 14.279	€ 14.279	€ 14.279
Maatwerk jongeren	€ 29.131	€ 29.131	€ 29.131	€ 29.131
Subtotaal	€ 56.954	€ 56.954	€ 56.954	€ 56.954
3. Laagdrempelige en vindbare voorzieningen en dienstverlening.				
Ervaaringsdeskundige	€ 25.882	€ 25.754	€ 25.754	€ 25.754
Mesis systeem	€ 6.773	€ 6.773	€ 6.773	€ 6.773
Mesis formatie	€ 29.131	€ 29.131	€ 29.131	€ 29.131
Subtotaal	€ 61.786	€ 61.657	€ 61.657	€ 61.657
extra uitvoering door ander beleid	€ 29.700	€ 29.700	€ 29.700	€ 29.700
extra uitvoering door ander beleid	€ 29.700	€ 29.700	€ 29.700	€ 29.700
Totale lasten	€ 3.100.585	€ 3.088.659	€ 3.082.833	€ 3.075.641